

Datum: 2014-12-12

Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur, vägledning för förvaltare

NV-06433-11

Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning för organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur. Vägledningen riktar sig främst till förvaltare av skyddade områden och har tagits fram för att möta en växande efterfrågan på organiserade friluftaktiviteter inom naturskyddade områden.

I korthet innebär vägledningen följande;

- Uppmanar och uppmuntrar till dialog och samverkan
- Underlättar kommunikation och att genomföra samarbete med friluftslivs/naturturismaktörer genom ett system/modell som ser lika ut över hela landet.
- Föreslår så kallade samverkansråd mellan aktörer som bedriver någon form av verksamhet inom eller i anslutning till ett skyddat område.
- Ger hållpunkter för dialog och bedömning av specifika arrangemang.
- Innehåller information om nyttjande för varumärket Sveriges nationalparker.

Svenska Turistföreningen (STF) är en av Sveriges största ideella medlemsorganisationer med över 250 000 medlemmar. STF ska främja den turism som utgår från upplevelsen av natur och kultur och en viktig uppgift är därför att slå vakt om natur, kultur och miljö så att dessa ger människor goda upplevelser. Verksamheten omfattar nära 400 vandrarhem, hotell, fjällstationer och fjällstugor runt om i Sverige. Lokalt inom STF ordnas aktiviteter i lokalföreningar och internationellt samarbetar STF med vandrarhemsorganisationen HI Hostels. Det

innebär att STF bedriver olika typer av verksamhet både i, och i närheten av, skyddad natur.

STF stödjer i allt väsentligt de ambitioner Naturvårdsverket ger uttryck för i ovanstående punkter. Väsentliga delar av den skyddade naturen i Sverige har höga upplevelsevärden och det är därför angeläget att skötsel och förvaltning utformas på ett sätt som förenar naturskydd med friluftsliv och naturturism på ett hållbart sätt. Ett viktigt inslag i en sådan förvaltning är inte minst en god dialog mellan berörda parter. STF välkomnar därför tanken om att utveckla en enhetlig modell för dialog och samverkan mellan organiserat friluftsliv, naturturism och förvaltare av skyddad natur.

STF menar också att de mål med vägledningen som beskrivs under avsnittet 4 ”Mål och Syfte” är bra och till gagn för ett positivt samspel mellan organiserat friluftsliv, naturturism och naturskydd.

STF anser emellertid att det underlag som presenteras i vägledningen är bristfälligt på flera punkter, varför vi ställer oss frågande till den arbetsgång för organiserat friluftsliv som beskrivs i dokumentet (del 3). Det gäller i synnerhet strukturen på dialogen (kap 8.3), kriterier för bedömning av påverkan på natur och besökare av specifika arrangemang (kap 9.1.1), underlaget för dialog (kap 10.1.1) samt nyttjanderättsavtal för varumärket Sveriges nationalparker (kap 7.4). Mer konkret undrar STF bl.a.;

- Hur ansvarsfördelningen förväntas se ut i den strukturerade dialogen?
- Hur de olika stegen i den strukturerade dialogen anpassas efter olika former av organiserat friluftsliv?
- Hur arbetsformerna ser ut för samverkansråden?
- Hur rollfördelning och kriterier för bedömning av eventuell påverkan på naturmiljön ska ske?
- Hur hanteringen av underlaget för dialogen ska ske?

Det är också oklart vilken betydelse de föreslagna nyttjanderättsavtalen för varumärket Sveriges nationalparker kommer att få i sammanhanget. Vidare anser STF att texten saknar en god struktur och stringens vad gäller beskrivning och definition av ”organiserat” friluftsliv, naturturism, kommersiell verksamhet mm. Begrepp som kan få stor betydelse i tolkning och praktisk tillämpning av vägledningen. Flera källhänvisningar är också ofullständiga.

Sammanfattningsvis ställer sig STF bakom ambitioner och mål med vägledningen, men menar samtidigt att det föreliggande underlaget är otillräckligt och undermåligt. STF föreslår därför Naturvårdsverket att i samverkan med företrädare för det organiserade friluftslivet och naturturismen i Sverige vidareutveckla

dokumentet så att det når upp till ambitionen att vara ett användbart verktyg för förvaltare av skyddad natur i sina kontakter med det organiserade friluftslivet.

Magnus Ling
Generalsekreterare/VD
Svenska Turistföreningen